

FINANSUTSKOTTETS betänkande № 13/1958 med
anledning av landstingsman Rauha Åkerblom m.fl:s
№ 13/1958. hemställningsmotion om uppdrag åt landskapsstyrelsen att i brådskande ordning vidtaga åtgärder för åstadkommandet av ett elevhem i Mariehamn (10/1958).

I ovannämnda ärende, som remitterades till utskottet under senaste vintersession, har utskottet velat avvakta utgången av de förhandlingar, som förts om inrättande av en kommunal mellanskola, innan utskottet tagit slutlig ställning till hemställningsmotionen. Då det numera framgått, att en kommunal mellanskola i planerad form med placering i Godby icke kan komma till stånd, åtminstone icke inom den närmaste framtiden, finner utskottet, att den avsevärda lättnad i ekonomiskt avseende, som en kommunal mellanskola hade kunnat medföra, på ett eller annat sätt borde kunna delvis förverkligas genom inrättande av ett elevinternat i Mariehamn.

Vid närmare undersökning av frågan har utskottet funnit, att ett elevinternat för eleverna i Ålands lyceum knappast kan förverkligas utan medverkan av kommunerna. Skall internatet innebära en väsentlig lättnad för mindre bemedlade elever från landsbygden, måste byggnads- och driftskostnaderna så gott som helt och hållet erläggas ur allmänna medel och därav böra deltagande kommuner erlägga minst de kostnader, som skulle komma ifråga vid byggande och drivande av ett elevinternat vid kommunal mellanskola. Under sådana omständigheter anser utskottet det falla utom Landstingets och landskapsstyrelsens behörighet att taga initiativ till inrättandet av ett dylikt elevhem, utan borde initiativet i detta fall komma från kommunernas sida. Om ingen kommun är intresserad av att deltaga i ett elevhem, är det uppenbart, att något elevhem icke kan komma till stånd.

Utskottet kan i detta sammanhang icke underlåta att uttrycka sitt beklagande av, att den planerade kommunala mellanskolan icke denna gång blev förverkligad. En jämförelse av antalet elever i mellanskolan i Ålands lyceum i förhållande till antalet invånare i landskapet med motsvarande förhållande i trakter på fastlandet med samma befolknings- täthet och motsvarande utkomstmöjligheter ger vid handen, att elevantalet i mellanskolan i landskapet är förvånansvärt mycket lägre än i riket. Den planerade om- och tillbyggnaden, som snarligen kommer att förverkligas vid Ålands lyceum genom vederbörande riksmyndigheters tillmötesgående, medför härvidlag ingen ändring i förhållandena, ty lyceet har hittills tagit emot elever i den mån de godkännts i inträdes-

förhören utan begränsning av utrymmesskäl. Tillbyggnaden avser icke heller att ersätta en kommunal mellanskola, ty man får utgå ifrån, att eleverna vid lyceet också framgent huvudsakligen komma att rekryteras från ett ekonomiskt bättre situerat befolkningsskikt än elevmaterialiet i en kommunal mellanskola. En kommunal mellanskola är alltså också efter om- och tillbyggnaden vid Ålands lyceum behövlig i landskapet, varför utskottet hoppas, att de kommuner, som äro intresserade av deltagande i en sådan skola, icke skola släppa tanken därpå. Det är synnerligen beklagligt, att begåvade mindrebemedlade barn på landsbygden undanhållas den möjlighet till högre skolning, som en kommunal mellanskola skulle medföra.

Att genom ett elevinternat åstadkomma samma ekonomiska lättnader för elever från landsbygden, som en kommunal mellanskola skulle medföra, är givetvis icke möjligt, men internatet kunde dock avlägsna det största ekonomiska hindret för mindrebemedlade elevers skolgång. Det är givetvis teoretiskt möjligt att ur landskapets enskilda medel erlägga samtliga kostnader för internatet, naturligtvis dock under förutsättning att medel tillföras genom landskapsskatt. Utskottet anser sig likväl icke kunna föreslå ens en undersökning under sådana förutsättningar, då syftemålet med anslag ur de enskilda medlen, åtminstone då det gäller större utgiftsposter, bör vara att täcka ett för hela landskapet gemensamt behov. I detta fall skulle dock Mariehamns befolkning väsentligen få bidraga till täckande av kostnader, av vilka den icke har ^{någon} direkt nytta. Skulle emellertid ett initiativ tagas från kommunalt håll, emotser utskottet, att landskapsstyrelsen ställer sig förstående till strävandena och vidtar för deras förverkligande erforderliga lagstiftningsåtgärder och vad som från landskapets sida i övrigt kan göras härför.

På grund av det ovan anförda får utskottet värdsamt föreslå,

att motionen denna gång icke måtte föranleda annan åtgärd än att Landstinget uppmanar landskapsstyrelsen att följa utvecklingen och vid eventuellt initiativ från kommunernas sida inkommer till Landstinget med därav påkallade framställningar.

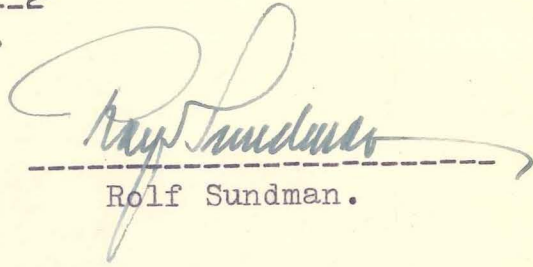
Mariehamn den 18 november 1958.

På

finansutskottets vägnar:

Elis Andersson.

Rolf Sundman.

Närvarande i utskottet: ordföranden Elis Andersson, viceordföranden Evald Häggblom samt ledamöterna Tore Hansen, Gunnar Häggblom och Martin Isaksson.